

סדר קדשים | מסכת זבחים קי"ב- קי"ח

פרשת שמות | ט"ו- כ"א בטבת תשפ"ו (4-10 לינואר 2026)

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת זבחים קי"ג, ב

והאמר רבה בר בר חנה: לדידי חזי לי אורזילא דרימא בת יומא והוי כהר תבור, והר תבור כמה הויא ארבעין פרסי, משכא דצואריה תלתא פרסי, מרבעתא דרישא פרסא ופלגא, רמא כבא וסכר ירדנא.

אורזילא דרימא – גור ראמים
משכא דצואריה – אורך צווארו

רמא כבא – הטיל גלל

הסבר: רבה בר בר חנה מתאר כיצד ראה פעם גור ראם בן יומו, שהיה גדול כהר תבור – ארבעים פרסה, ואורך צווארו שלוש פרסות, ומקום מרבץ ראשו פרסה וחצי, וכאשר הטיל גללים – סתמו הללו את נהר הירדן.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובמים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאיו תחתיהם,
ועטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם."
ונאמר: "אמן".

דף קי"ב: "מחנה ישראל"

קרבנות קדשי קדשים מתר לאכל בבית המקדש בלבד, אך קרבנות קדשים קלים אפשר לאכל בכל חלקי ירושלים. במה נתיחדה ירושלים שאפשר לאכל בכל שטחה קדשים קלים?
לדעת בעל "תוספות יום טוב" הסבה לכך היא, שקדשים קלים אפשר לאכל בכל מקום שמגדר "מחנה ישראל", ומאחר שהעיר ירושלים מקפת בחומה היא מגדרת "מחנה ישראל", כי כל עיר שמקפת חומה מימות יהושע בן נון, והושע בן נון קדש אותה בקדשת "מחנה ישראל".

דף קי"ג: חצרות בניות על חלל

בתקופת בית המקדש, כשהיו מטהרים את טמאי המת על ידי הזאת מי חטאת, רצו לשמר את מי החטאת מכל אפשרות של טמאה. לכן היו חצרות שהיו בניות על חלל, ולשם הגיעו אמהות וילדו תינוקות.
מדוע דוקא על חצר חלולה? כי במקום שאינו חלול אי אפשר לדעת, אולי יש קבר מתחתיו.
אבל אם המקום שמתחתיו חלול, הטמאה כבר אינה עוברת למעלה.

דף קי"ד: המבול וארץ ישראל

רבי יוחנן אמר שבכל העולם ירד מבול, אך בארץ ישראל לא ירד מבול. רב חסדא אמר: גזרת המבול לא היתה על הדגים שבמים והם נותרו חיים, שהרי נאמר בתורה (בראשית, פרק ז') "כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו". "חרבה" היא היבשה, ומכאן שבעלי חיים שבמים לא מתו.

דף קט"ו: יום פטירת נדב ואביהוא

לפני הקמת המשכן אמר ה' למשה רבנו, שביום שהוא ישראל את שכינתו על המשכן הוא יתקדש במקבדיו.
משה רבנו לא הבין מה כונת הדברים, עד אשר נפטרו נדב ואביהוא לאחר שעשו במשכן דבר שהם לא נצטוו עליו, ואז הבין משה רבנו, שכונת הקב"ה היתה, שביום הקמת המשכן יארע מקרה שכלם ילמדו ממנו עד כמה צריך לירא מה', ואפלו המכבדים צריכים לירא מה'.
אמר משה רבנו לאהרן: לא מתו בניך אלא כדי להקדיש את שמו של הקדוש ברוך הוא. כיון שידע אהרן שבניו מכבדים אצל ה', הוא שתק ושכרו על כך היתה, שה' דבר אתו בעצמו.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המניש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 16:17	כניסת שבת: 16:27
יציאת שבת: 17:34	יציאת שבת: 17:33
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 16:33	כניסת שבת: 15:47
יציאת שבת: 17:35	יציאת שבת: 17:13

חברותא

מתפללים

נדב ישב עם הוריו כדי להחליט את מי מחבריו הוא יזמין לשבת בר המצווה שלו שתתקיים בעוד כחודש. לאחר שסיימו לכתוב את כל ההזמנות שאלה אמא: "נדב, לא שכחת להזמין את הלל?" ענה לה נדב: אני מאד מתלבט אם להזמין אותו כי הוא לא הזמין אותי לבר מצווה שלו שנערכה לפני כמה שבועות.

מצד שני

מצד שני: נדב לא באמת יודע מה הסיבה שהלל לא הזמין אותו, וגם אסור לנקום בחבר ואם הוא לא יזמין את הלל זו תהיה נקמה.

מצד אחד

הלל לא הזמין אותו לבר מצווה שלו. נדב מאד נעלב וקשה לו לשכוח את העלבון שהרגיש.

אולי זו הזדמנות לסלוח להלל ולפתוח לו חזק? ...מה? עתכס?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההיסטוריה

עליית יהודי מרוקו לארץ ישראל

יהודים עלו ממרוקו לארץ ישראל לאורך כל הדורות. עם הקמת המדינה ופרוץ מלחמת העצמאות החריף היחס העוין כלפי היהודים במרוקו, והחל גל עלייה גדול לארץ. בשנים 1948-1956 הייתה מרוקו תחת שלטון צרפתי, שאיפשר ליהודים לעלות לארץ תחת מגבלות. בשנים אלה עלו 85,000 יהודים. בחמש השנים הבאות נאסרה ההגירה, אך 30,000 יהודים הצליחו לעלות לארץ באופן לא חוקי בספינות מעפילים. בשנים 1961-1967 עלו לארץ 120,000 יהודים במסגרת מבצע יכין, בהסכמה בשתיקה מצד השלטונות. **סך הכל עד שנת 2000 עלו ממרוקו לארץ קרוב לרבע מיליון יהודים, ורק אלפים בודדים נותרו שם.**

ביתו של הרמב"ם בפאס, מרוקו (Wikipedia)

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הרב יוסף משאש נשאל האם מותר להציע אוכל לאורח שאינו שומר מצוות, שלא יברך עליו, או שיש בכך משום "לפני עיוור לא תיתן מכסול". השיב הרב שבכל אירוח יש משום מצווה – "או משום הכנסת אורחים, או אהבת רעים, או גמול טובה, או שלום משפחה, או למען לא ישיגוהו, או להשיג ממנו טובה, או באו לביתו בלי הזמנה שקשה מאוד לשלחם ריקם, וגם עוון גדול לזלזל בכבודם... ואם כן, מאחר שבכל אופן יש צד מצווה קטנה או גדולה, וקשה מאוד לביישו, וקשה מאוד להוכיח, ולא כל אדם יודע להוכיח, ובכן יפה השתיקה, וגדול השלום, ויקבל כל אדם בסבר פנים יפות, ויתן לפנייהם ויאכלו וישתו לבריאות, והמקום ברוך הוא יקבע לו שכר".

♥ | על המפה

קבר הרמב"ם נמצא בטבריה. הרמב"ם נפטר במצרים, אולם מסופר שהוא הורה שלא לקבור אותו שם אלא להעלות את ארונו לארץ ישראל, וכך הובא לטבריה ונקבר בה. בסמוך אליו נמצאים גם קבריהם של תנאים, אמוראים וצדיקים אחרים, ביניהם השל"ה הקדוש. בשביל המוביל לקבר הוקמו 14 עמודים שעליהם שמות חלקי ספרו של הרמב"ם, "משנה תורה".

קבר הרמב"ם בטבריה (Wikipedia, Moriah Levin)

על המצבה כתוב "ממשה עד משה לא קם כמשה". ליד הקבר הוקם מרכז מורשת הרמב"ם, המנציח את פועלו.

לוח זמנים

- 4 איזו איגרת מפורסמת מחזיק בידו האיש מימין?
 5 מה הקשר בין האיש במרכז התמונה לעוף מצד שמאל?
 6 מה לא הגיוני בציור?
 7 מתי חל יום פטירתו של הרמב"ם?

- התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
 1 מי האיש במרכז התמונה?
 2 במי מטפל האיש הזה ואיפה זה קורה?
 3 מה מסמלת ידו השרירית של האיש במרכז התמונה?

חינה!

חברו בין המקומות שבהם עמדו המשכן והמקדש לבין מספר השנים שעמדו בהם:

1. גלגל א. 369
 2. הר המוריה ב. 57
 3. נוב ונבעון ג. 14
 4. שילה ד. 410

מי אני?

- יש בי 14 חלקים ונושאים - מדע, אהבה, זמנים, נשים, קדושה, הפלאה, זרעים, עבודה, קורבנות טהרה, נזיקין, קנין, משפטים שופטים.
- שמי הראשון היה 'משנה תורה'.
- האיש כתב אותי היה בן 32 כאשר כתב אותי.
- הפסוק האחרון בתורה - "ולכל היד החזקה, ולכל המורא הגדול, אשר עשה משה לעיני כל ישראל", רומז לשמי.

5780

2019
שנת סיום השי"ס
ללומדי הדף היומי

5778

2017
70 שנה למדינה

5727

1969
הרב אריה לויין

5708

1948
הקמת המדינה

5707

1947
מלחמת העצמאות

5699

1939
שואה

5657

1897
הרצל

5323

רבי יוסף קארו

5260

1500
העת החדשה

5258

1492
גירוש ספרד

4900

הרמב"ם

4800

רשיי

4650

רבי סעדיה גאון

4260

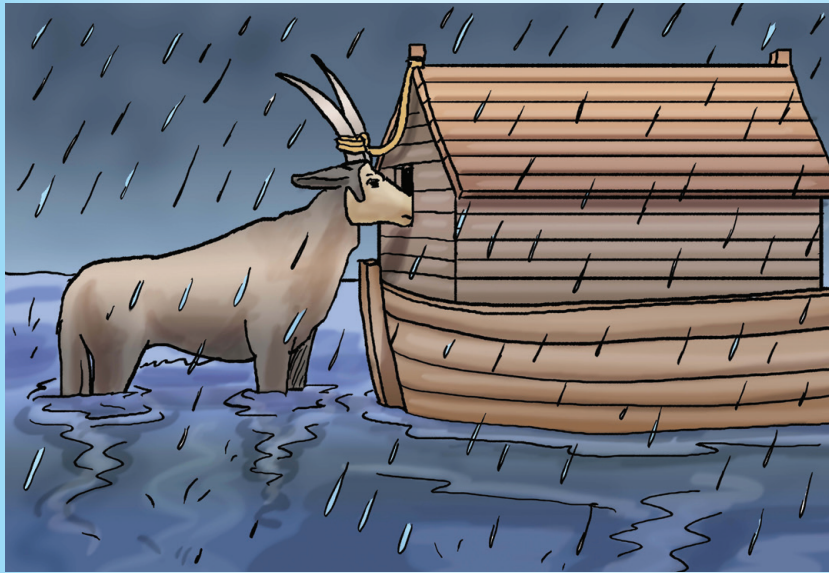
510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת זבחים | דף קט"ז - קי"ח

דף קט"ז: קולות מתן תורה

התלמוד מספר שכאשר נתנה התורה לעם ישראל היה הקול מתפשט בכל העולם כאשר שמעו כל בני האדם שבעולם את הקול העצום, נחרדו מלכי אמות העולם ואמרו שיירה לה, כי הם הבינו שרק בורא עולם יכול לחולל קולות כאלו. בבהלה רבה הם נקבצו אצל בלעם הרשע ואמרו לו: מה הרעש הזה? האם ה' מביא טוב מבול לעולם? אמר להם: כבר נשבע ה' לאחר המבול שהוא לא יחריב עוד במבול את כל העולם אמרו לו: אולי הוא מביא מבול לטל אש? אמר להם: כבר נשבע ה' אחרי המבול, שהוא לא ישחית בפעם אחרת את כל בני האדם אמרו לו: מה, אפוא, פשר הקולות הללו? אמר להם: יש לה' חמדה טובה, שנגנוה אצלו שנים רבות לפני שנברא העולם, ועכשיו הוא נותן אותה לבניו, בני ישראל.

דף קי"ח: עיר מקלט

על פי דין התורה, מי שהרג בשוגג צריך לנוס לעיר מקלט ולשבת בה עד פטירת הכהן הגדול שכהן בשעה שהרג. רוצח בשוגג שמגיע לעיר מקלט ורואה שבני המקום מכבדים אותו, כגון אם הוא תלמיד חכם, צריך להודיע לבני המקום: דעו לכם שאני רוצח ואיני ראוי לכבוד. הרוצח אינו רשאי לצאת מעיר המקלט, אפילו אם צריכים אותו כדי להציל יהודי אחר, כי התורה גזרה שהוא לא יצא מעיר המקלט בשום אופן.

דף קי"ח: מקומות המשכן והמקדש

אלו כל המקומות שבהם שרתה שכניה, החל מן המשכן במדבר וכלה בבית המקדש שבהר המוריה. בהיות בני ישראל במדבר, היה המשכן קיים שלשים ותשע שנה מתוך ארבעים שנות שהותם במדבר, שהרי המשכן הוקם שנה אחת אחרי יציאת מצרים. כשנכנסו בני ישראל לארץ ישראל, הם הקימו את המשכן בגלגל, והוא היה קיים שם במשך ארבע עשרה השנים, שבהן הם כבשו את ארץ ישראל וחלקו אותה ביניהם. לאחר מכן הם באו לשיילה, והקימו בית מאבנים ופרשו עליו את יריעות המשכן. משכן שיילה עמד שלש מאות ששים ותשע שנה, עד שמת עלי הכהן הגדול. כשמת עלי, חרב משכן שיילה ובאו לנוב ובנו שם מקדש. כשמת שמואל הנביא חרב מקדש זה ובאו לנבעון ובנו שם מקדש. בנבעון ובנו יחד היה המקדש חמשים ושבע שנה. מנבעון עברו לבית המקדש שבהר המוריה.

דבר תורה

המחזה הראשון אותו ראה משה ובו התגלה אליו ה' הוא מראה הסנה הבורע. מה מסמל מראה זה ומדוע דווקא דרכו בוחר ה' להתגלות לראשונה אל משה? הסנה הוא צמח יבש הגדל במדבר. כשמסתכלים על הסנה מבחוץ - אין בו שום ייחודיות ושום יופי, הוא מאוד קוצני ולא מועיל כמעט לכלום. ובכל זאת, דווקא בתוכו וממנו מתגלה ה'. דווקא שם בתוך הסנה בוערת האש - "בלבת האש". גם כשבחוץ קשה ולא טוב, גם כשיבש, קוצני ויש ייסורים ודברים רעים - בתוך פנימה תמיד יוקדת אש אלוקית שמקיימת את הכל ומשיחה על הכל. על כן הסנה הוא המראה הראשון דרכו מתגלה ה' אל משה, ומלמדו כי בתוך שיעבוד מצרים - גם שם הא-ל מסתתר.

שאלות השבוע

1. כיצד שמרו על תינוקות מפני טומאה בתקופת המקדש?
2. אלו בעלי חיים לא מתו במבול למרות שהיו מחוץ לתיבה?
3. האם ייתכן שה' ישמיד את העולם במבול של אש?

בין הפתורים נכונה תערוך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציר השבועי

1. הרמב"ם - רבי משה בן מיימון.
2. המלך מצרים, בארמון המלך.
3. את ספרי ה"ה"ד החזקה'.
4. איגרת תימן.
5. הרמב"ם כונה 'הנשר הגדול'.
6. השטר והסטטוסקופ. שני דברים שלא היו באותה תקופה.
7. כ' בטבת ד'תתקס"ה (13 בדצמבר 1204)

מי אני?

תשובה: 14 ספרי ה"ה"ד החזקה של הרמב"ם

חידה (עמ' 3)

תשובות: 1-ג, 2-ד, 3-ב, 4-א

